

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

Buxoro davlat universiteti
rektori _____ **O.X.Xamidov**
_____ 2022 yil

**61010300 SPORT FAOLIYATI: VOLEYBOL
KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI
VA BAHOLASH MEZONLARI**

Voleybol bo'yicha ijodiy kirish imtihonlarining (ixtisoslik) bo'yicha me'yoriy talablari va baholash mezonlari

Maksimal ball – 93

1-test Diametri 2 m aylana chiziq ichida navbatma-navbat pastdan va yuqoridan o'z ustida to'p uzatish (30 marta)				2-test 1 marta o'ng tomon bo'ylab, 1 marta chap tomon bo'ylab ko'krakka yiqilib to'p qabul qilish taqlidi (o'g'il bolalar) va 1 marta o'ng tomon bo'ylab, 1 marta chap tomon bo'ylab orqaga yiqilib to'p qabul qilish taqlidi (qizlar uchun)ni bajarish va 1,6,5 zonalarga 3 martadan, jami 9 marta to'p kiritish. Izoh: har bir zonaga to'p kiritishdan oldin taqlidiy mashqlar bajariladi				3-test 4 zonadan 1,6,5 zonalarga 3 martadan, jami 9 marta hujum zarbasini ijro etish (imtihon oluvchi ko'rsatmasiga muvofiq)			
Natija	Ball	Texnika uchun ball	Test uchun umumiy ball	Natija	Ball	Texnika uchun ball	Test uchun umumiy ball	Natija	Ball	Texnika uchun ball	Test uchun umumiy ball
29-30	18	0-10	28	9	17	0-10	27	9	28	0-10	38
26-28	14	0-10	24	8	15	0-10	25	8	24	0-10	34
22-25	10	0-10	20	7	13	0-10	23	7	20	0-10	30
18-21	8	0-10	18	6	11	0-10	21	6	14	0-10	24
13-17	6	0-10	16	5	8	0-10	18	5	9	0-10	19
8-12	4	0-10	14	4	6	0-10	16	4	6	0-10	16
4-7	2	0-10	12	3	4	0-10	14	3	3	0-10	13
2-3	1	0-10	11	2	1	0-10	11	2	1	0-10	11
1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0

**Voleybol (maxsus jismoniy tayyorgarlik) bo'yicha kirish imtihonlarining
me'yoriy talablari va baholash mezonlari**

Maksimal ball – 63

1-test «Archasimon» yo'nalishda yugurish testi (92 m)			2-test Start chizig'i ortida turib, maksimal sakrab, havoda bosh ortidan ikki qo'llab maksimal oraliqqa to'ldirma to'pni tashlash (o'g'il bolalar - 2 kg., qiz bolalar - 1 kg.)			3-test Sakrash chidamkorligi: qabul qilish tartibi – tekshiriluvchi ikki qo'lini vertikal ko'taradi; qo'llar barmoqlaridan o'g'il bolalarga 40 sm., qiz bolalarga 30 sm. to'ldirma to'p osiladi; signal berilishi bilan u maksimal marta sakrab to'ldirma to'pga ikki qo'lini tekkizishi kerak. Qo'llar to'ldirma to'pga tegmay qolsa test to'xtatiladi va sakrash soni aniqlanadi.		
Natija (o'g'il bolalar)	Natija (qiz bolalar)	Ball	Natija (o'g'il bolalar)	Natija (qiz bolalar)	Ball	Natija (o'g'il bolalar)	Natija (qiz bolalar)	Ball
23	25	21	14-15	12-13	21	35	30	21
24	26	18	12-13	10-11	18	32	27	16
25	27	14	10-11	8-9	15	28	22	11
26	28	8	8-9	6-7	7	25	18	6
27	29	2	6-7	4-5	2	20	15	1
28	30	0	1-5	1-3	0	19	14	0

Voleybol bo'yicha ijodiy (kirish) imtihonlarining baholash mezonlari

Har bir test mashqi son, vaqt xamda texnik jihatlardan to'g'ri va maksimal natija bilan bajarilsa maksimal ball qo'yiladi. Lekin test mashqini bajarishda yo'l qo'yilgan har bir texnik xato uchun 1 ball olib tashlanadi, 10 ta texnik xato – minus 10 ball.

1-test – 18 ball va texnika uchun – 10 ball, jami – 28 ball.

1-test: Yuqoridan va pastdan ketma-ket ikki qo'llab diametri 2 m doira chiziq ichida o'z ustida to'p uzatish (15 martadan 30 marta)dagi texnik xatolar:

1. Oyoqlar yozilgan holatda (tik) to'p uzatish;
2. Oyoqlar faqat bukilgan holatda to'p uzatish;
3. Qo'llarni to'pga oldinma-keyin tegishi;
4. To'pni kaft bilan uzatish;
5. To'pni pastdan uzatishda doiradan chiqib ketish;
6. To'pni 3 metrdan kam uzatish;
7. Gavdani o'ng yoki chap tomonidan to'p uzatish;
8. Pastdan to'p uzatishda qo'lni bukilishi;
9. Pastdan to'p uzatishda to'pni sirpanib harakatlanishi;
10. Harakatlanish koordinatsiyasi zaifligi.

Izoh: Testni bajarishda doiradan chiqib ketish qayta takrorlash huquqini bermaydi, test to'htatiladi. Testni bajarish paytida to'pni ilib va to'pni erga tushurib yuborish qayta takrorlash huquqini bermaydi. Ikki marta tepadan yoki ikki marta pastdan ketma-ket to'p uzatilganda test to'xtatiladi.

2-test – 17 ball va texnika uchun – 10 ball, jami – 27 ball.

2-test: 1 marta o'ng tomon bo'ylab, 1 marta chap tomon bo'ylab belga yiqilib to'p qabul qilish taqlidi (qizlar uchun) va 1 marta o'ng tomon bo'ylab, 1 marta chap tomon bo'ylab ko'krakka yiqilib to'p qabul qilish taqlidi (o'g'il bolalar)ni bajarish va 1,6,5 zonalarga 3 martadan, jami 9 marta to'p kiritish texnik xatolar:

1. Zarba berish vaqtida chiziqni bosish;
2. Zarba berish vaqtida 9 m zonadan chiqib ketish;
3. To'p kiritishni ilib uzatish;
4. To'pni qo'ldan o'yinga kiritish;
5. To'pni pastdan va yondan o'yinga kiritish;
6. To'pni 8 sekund ichida o'yinga kiritish;
7. To'pni o'yinga kiritish paytida uni ilib olish xato deb topiladi;
8. To'p kiritishda tana qismining nomuvofiqligi;
9. To'p kiritishda, bir vaqtning o'zida maydonga qadam bosish;
10. Kiritilgan to'pning 1,6,5 zonalari chegaralovchi chiziq ustiga tushishi.

Izoh: To'pni o'yinga kiritish imtihon oluvchining ko'rsatmasiga binoan bajariladi. Har bir zonaga to'p kiritishdan oldin taqlidiy mashq bajariladi.

3-test – 28 ball va texnika uchun – 10 ball, jami – 38 ball.

3-test: Imtihon oluvchining ko'rsatmasiga asosan 4 zonadan 1, 6, 5 zonalarga hujum zarbasini aniq ijro etish (har zonaga 3 martadan – 9 imkoniyatdan)dagi texnik xatolar:

1. Zarba berish vaqtida to'rga tegib ketish;
2. Zarba berish vaqtida qo'lni bukish;
3. Chegaralovchi lenta va antennadan tashqari zarba berish;
4. Qo'nish vaqtida o'rta chiziqni bosib o'tib ketish;
5. To'pni ilib zarba berish;
6. Noto'g'ri qadam tashlab, yugurib kelib noto'g'ri sakrab zarba berish;
7. Kiritilgan to'pning 1,6,5 zonalari chegaralovchi chiziq ustiga tushishi;
8. 3-zonadan hujum zarbasini berish;
9. Imtihon oluvchining ko'rsatmasidan avval to'pga zarba berish;
10. Vazifada belgilangan zonadan boshqa zonaga zarba berish.

Izoh: Faqat to'g'ri uzatilgan to'pdan zarba berish mumkin, abituriyent to'p uzatuvchini o'zi tanlashi mumkin. Xujum zarbasi aniq, to'pni yuqoridan pastga va kuchli zarba berganda xisoblanadi.

Umumiy izoh:

1. Abiturientga testdan oldin 10 min. razminka beriladi.
2. Barcha test natijalarining maksimal bali – 93.

3. 1 testni bajarilishini baholash.

Natija	Ball	Texnika uchun ball	Test uchun umumiy ball
30	18	0-10	28
29	16	0-10	26
28	14	0-10	24
27	12,6	0-10	22,6
26	11,3	0-10	21,3
25	10	0-10	20
24	9,5	0-10	19,5
23	9	0-10	19
22	8,5	0-10	18,5
21	8	0-10	18
20	7,5	0-10	17,5
19	7	0-10	17
18	6,5	0-10	16,5
17	6	0-10	16
16	5,6	0-10	15,6
15	5,2	0-10	15,2
14	4,8	0-10	14,8
13	4,4	0-10	14,4
12	4	0-10	14
11	3,6	0-10	13,6
10	3,2	0-10	13,2
9	2,8	0-10	12,8
8	2,4	0-10	12,4
7	2	0-10	12
6	1,9	0-10	11,9
5	1,6	0-10	11,6
4	1,3	0-10	11,3
3	1	0-10	11
2	0,5	0-10	10,5
1 dan kam	0	0	0

Eslatma: Har bir testni o‘yin usulini ijro etish bilan bog‘liq texnik mahorat darajasi 10 ballik ekspert tizim asosida baholanadi.

Voleybol ixtisosligiga xos jismoniy tayyorgarlik bo'yicha ijodiy (kirish) imtihonlarining me'yoriy talablari va ularni baholash mezonlari

1-testda ko'rsatilgan maksimal natija uchun - 21 ball.

1- test: Archasimon yo'nalishda makkisimon yugurish - 92m, (sek.) dagi texnik xatolar:

1. Startda va yon chiziqlarda joylashtirilgan to'ldirma to'pga qo'l tekkizilishi shart;
2. Biron-bir to'ldirma to'p tomon yugurilmay qolsa, natija hisobga olinmaydi.

2- testda ko'rsatilgan maksimal natija uchun - 21 ball.

2- test: Yuqoridan ikki qo'llab to'ldirma to'pni joydan sakrab tayanchsiz holatda uloqtirishdagi texnik xatolar:

1. To'pni sakrab uloqtirish faqat havoda, ya'ni tayanchsiz holatda ijro etiladi;
2. Qo'nish vaqtida va sakrashda start chizig'i ichiga kirib ketilsa natija hisobga olinmaydi;
3. To'pni uloqtirish paytida oyoq elka kengligida, oyoqlar chiziq oldida, to'p pastda qo'lda ushlab turish, yuqoriga sakrash, to'p bosh orqasida, to'pni uloqtirish va qo'nish.

3- testda ko'rsatilgan maksimal natija uchun - 21 ball.

3- test: Sakrash chidamkorligi: qabul qilish tartibi - tekshiriluvchi ikki qo'lini vertikal ko'taradi; qo'llar o'g'il bolalarga 40 sm., qiz bolalarga 30 sm. to'ldirma to'p osiladi; signal berilishi bilan u maksimal marta sakrab to'ldirma to'pga ikki qo'lini tekkizishi kerak. Qo'llar to'ldirma to'pga tegmay qolsa test to'xtatiladi va sakrash soni aniqlanadigan testdagi texnik xatolar.

1. Signal berilishi bilan u maksimal marta sakrab to'ldirma to'pga ikki qo'lini tekkazishi kerak;
2. Qo'llar to'ldirma to'pga tegmay qolsa test to'xtatiladi;
3. Sakrab ikki qo'lab to'pga tekkazish soni aniqlanadi.

Umumiy izoh:

1. Abituriyentga testdan oldin 10 min. razminka beriladi.
2. Barcha test natijalarining maksimal bali - 63.
3. 1 va 3 testlarni bajarish uchun faqat bir marta imkoniyat beriladi.

4. 1 test – “Archasimon” yugurish testi bajarilishini baholash:

O`g`il bolalar	Qiz bolalar	Ball
23	25	21
23,15	25,15	20,5
23,25	25,25	20
23,35	25,35	19,8
23,40	25,40	19,6
23,45	25,45	19,4
23,50	25,50	19,2
23,55	25,55	19
23,60	25,60	18,8
23,65	25,65	18,6
23,75	25,75	18,4
23,85	25,85	18,2
24	26	18
24,15	26,15	17,5
24,30	26,30	17
24,45	26,45	16,4
24,55	26,55	15,8
24,65	26,65	15,2
24,85	26,85	14,6
25	27	14
25,25	27,25	12,8
25,45	27,45	11,6
25,65	27,65	10,4
25,85	27,85	9,2
26	28	8
26,25	28,25	5,2
26,45	28,45	4,4
26,65	28,65	3,6
26,85	28,85	2,8
27	29	2
27,25	29,25	1,6
27,45	29,45	1,2
27,65	29,65	0,8
27,85	29,85	0,4
28 dan yuqori	30 dan yuqori	0

5. 2-testlarni bajarish 2 imkoniyatdan yaxshisi olinadi.

6. 2 test bajarilishini baholash:

O`g`il bolalar	Qiz bolalar	Ball
15	13	21
14,5	12,5	20,1
14	12	19,4
13,5	11,5	18,7
13	11	18
12,5	10,5	17,3
12	10	16,6
11,5	9,5	15,8
11	9	15
10,5	8,5	13,6
10,25	8,25	12,5
10	8	11,4
9,75	7,75	10,3
9,5	7,5	9,2
9,25	7,25	8,1
9	7	7
8,5	6,5	5,9
8	6	4,6
7,5	5,5	3,3
7	5	2
6,5	4,5	1,4
6	4	0,8
5,5	3,5	0,2
5 dan kam	3 dan kam	0

7. 3 normativ sakrash chidamkorligi.

O'g'il bolalar	Qiz bolalar	Ball
35 marta va undan yuqori	30 marta va undan yuqori	21
32 - 34 marta	27 - 29 marta	16
28 - 31 marta	22 - 26 marta	11
25 - 27 marta	18 - 21 marta	6
20 - 24 marta	15 - 17 marta	1
19 marta va kam	14 marta va kam	0